

Republica Moldova

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

ACORD Nr. 1999
din 12.05.1999

**ÎNTRU REPUBLICA MOLDOVA ȘI REPUBLICA CEHĂ
PRIVIND PROMOVAREA ȘI PROTEJAREA
RECIPROCĂ A INVESTIȚIILOR***

Publicat : 30.12.2001 în Tratatul Internațional Nr. 24 art Nr : 91 Data intrării în vigoare :
21.06.2000

* *Semnat la Praga, la 12 mai 1999.*

Ratificat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 605-XIV din 30 septembrie 1999 ("Monitorul Oficial al Republicii Moldova" nr.112-114 din 14.10.1999).

În vigoare din 21 iunie 2000.

*Republica Moldova și Republica Cehă, denumite în continuare "Părți contractante",
dorind să dezvolte cooperarea economică în beneficiul reciproc al ambelor State,
intenționând să creeze și să mențină condiții favorabile pentru promovarea investițiilor investitorilor
unui Stat pe teritoriul celuilalt Stat, și*

*conștiente de faptul că promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor prin clauzele prezentului
Acord stimulează inițiativa de afaceri în acest domeniu,
au convenit asupra celor ce urmează:*

Articolul 1
Definiții

În scopul prezentului Acord:

1) Noțiunea *investiție* va cuprinde orice fel de bunuri investite de către investitorul unei Părți contractante pe teritoriul celeilalte Părți contractante în legătură cu activitatea economică, în conformitate cu legile și reglementările celei din urmă, și va include în particular, dar nu exclusiv:

a) proprietatea mobilă și imobiliară, precum și oricare alte drepturi de proprietate, cum ar fi ipotecile, garanțiile sau angajamentele;

b) acțiunile, valorile de tezaur și obligațiunile societăților sau oricare altă formă de participare într-o societate;

c) creanțele monetare sau orice performanță cu valoare financiară în baza contractului, relativă la o investiție;

d) drepturile de proprietate intelectuală, inclusiv drepturile de autor, mărcile comerciale, patentele, design-urile industriale, procesele tehnice, know-how-ul, secretele comerciale, denumirile comerciale și good-will, în legătură cu o investiție;

e) orice drept conferit prin lege sau în bază de contract și orice licență sau autorizație garantate

conform legislației, inclusiv concesiunile pentru cercetare, extragere, cultivare sau exploatare a resurselor naturale.

Orice modificare în forma, în care bunurile sunt investite, nu va afecta caracterul lor ca investiție.

2) Noțiunea investitor va însemna orice persoană fizică sau juridică, care investește pe teritoriul celeilalte Părți contractante.

a) Noțiunea persoană fizică va însemna orice persoană fizică, care deține cetățenia unei Părți contractante, în conformitate cu legislația sa.

b) Noțiunea persoană juridică, în ceea ce privește fiecare Parte contractantă, va însemna orice persoană juridică înființată sau constituită și recunoscută ca persoană juridică, în conformitate cu legislația sa, deținând viza de reședință permanentă pe teritoriul uneia dintre Părțile contractante.

3) Noțiunea venituri va însemna valorile obținute dintr-o investiție și, în particular, dar nu exclusiv, va include profiturile, dobânda din credite, sporurile de capital, acțiunile, dividendele, drepturile de autor sau onorariile.

4) Noțiunea teritoriu cu privire la fiecare Parte Contractantă va însemna spațiul geografic cu hotarele terestre asupra căruia fiecare Parte contractantă își exercită suveranitatea sa totală și exclusivă și jurisdicția în conformitate cu dreptul internațional.

Articolul 2

Promovarea și protejarea investițiilor

1) Fiecare Parte contractantă va încuraja și crea condiții favorabile investițiilor investitorilor celeilalte Părți contractante pentru efectuarea investițiilor pe teritoriul său și va admite așa investiții, în conformitate cu legile și reglementările sale.

Investițiilor investitorilor fiecărei Părți contractante în permanență li se va acorda un tratament just și echitabil și ele se vor bucura de protecție și securitate totală pe teritoriul celeilalte Părți contractante.

Articolul 3

Tratamentul național și al națiunii celei mai favorizate

1) Fiecare Parte contractantă va acorda pe teritoriul său investițiilor și veniturilor investitorilor celeilalte Părți contractante un tratament just și echitabil și nu mai puțin favorabil decât cel acordat investițiilor și veniturilor propriilor săi investitori sau investițiilor și veniturilor investitorilor oricărui stat terț, sau acel care este mai favorabil.

2) Fiecare Parte contractantă va acorda pe teritoriul său investitorilor celeilalte Părți contractante, în ceea ce privește managementul, menținerea, folosirea, posedarea sau repartizarea investițiilor lor, un tratament just și echitabil și nu mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor săi investitori sau investitorilor oricărui stat terț, sau acel care este mai favorabil.

3) Prevederile paragrafelor 1) și 2) ale prezentului articol nu vor fi interpretate astfel încât să oblige o Parte contractantă să extindă asupra investitorilor celeilalte Părți contractante avantajul oricărui tratament, preferință sau privilegiu, care poate fi acordat de către prima Parte contractantă ce rezultă din:

a) orice uniune vamală sau zonă de comerț liber, sau o uniune monetară, sau acorduri internaționale similare, care prevalează aceste uniuni sau instituții sau alte forme de cooperare regională, la care fiecare dintre Părțile contractante este sau poate deveni parte;

c) orice acord internațional sau angajament ce se referă în întregime sau în special la impozitare.

Articolul 4

Compensarea pentru pierderi

1) Dacă investițiile investitorilor oricărui Părți contractante suferă pierderi cauzate de război sau conflict armat, de o stare de urgență națională, revoltă, insurecție, dezordine sau alte evenimente similare pe teritoriul celeilalte Părți contractante, ultima Parte contractantă va acorda acestor investitori, în ceea ce privește restituirea, despăgubirea, compensarea sau altă soluționare, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat de către ultima Parte contractantă propriilor săi investitori sau investitorilor oricărui stat terț.

2) Fără a prejudicia paragraful 1) al acestui articol, investitorilor unei Părți contractante, care, în oricare dintre cazurile stipulate în paragraful precedent, suferă pierderi pe teritoriul celeilalte Părți contractante, ce rezultă din:

a) rechiziționarea proprietății lor de către forțele sau autoritățile ultimei Părți contractante, sau

b) distrugerea proprietății lor de către forțele sau autoritățile ultimei Părți contractante, care n-au fost cauzate de acțiuni militare sau cerute de necesitatea situației, li se va acorda restituirea sau compensarea justă și adecvată pentru pierderile suferite în timpul rechiziționării sau în urma distrugerii proprietății. Plățile finale vor fi liber transferabile, fără întârzieri, în valută liber convertibilă.

Articolul 5

Exproprierea

1) Investițiile investitorilor fiecărei Părți contractante nu vor fi naționalizate, expropriate sau supuse unor acțiuni cu efect echivalent naționalizării sau exproprierii (denumită în continuare expropriere) pe teritoriul celeilalte Părți contractante, cu excepția acțiunilor în scop public. Exproprierea va fi înfăptuită potrivit unei proceduri legale, în bază non-discriminatorie și conform prevederilor va fi urmată de plata compensării prompte, adecvate și efective.

Această compensare va însuma valoarea investiției expropriate imediat înainte ca amenințarea de expropriere sau exproprierea să fi devenit public cunoscută, va include dobânda calculată la rata medie pe depozit, care prevalează în sistemul bancar național la data exproprierii, va fi efectuată fără întârzieri, efectiv realizabilă și liber transferabilă în valută liber convertibilă.

2) Investitorul afectat va avea dreptul la examinarea promptă de către o autoritate judiciară sau altă autoritate independentă a Părții contractante a cazului său nemijlocit și a valorii investiției sau a investiției nemijlocit, în conformitate cu principiile expuse în prezentul articol.

Articolul 6

Transferuri

1) Părțile contractante vor garanta transferul plăților relative la investiții sau venituri. Transferurile vor fi efectuate în valută liber convertibilă fără restricții și întârzieri, după achitarea tuturor taxelor și impozitelor. Aceste transferuri vor include, în particular, dar nu exclusiv:

- a) valorile de bază și adiționale pentru menținerea și dezvoltarea investiției;
- b) profiturile, dobânda, dividendele sau alte venituri curente;
- c) fondurile pentru rambursarea creditelor;
- d) drepturile de autor sau onorariile;
- e) sumele obținute din vânzarea sau lichidarea investiției;
- f) salariile personalului angajat din străinătate, care este angajat și admis să lucreze în legătură cu o investiție pe teritoriul celeilalte Părți contractante.

2) În scopul acestui Acord, rata de schimb va fi rata predominantă pe piața tranzacțiilor curente la data transferului, dacă nu s-a convenit altfel.

3) Transferurile vor fi considerate efectuate "fără oarecare rețineri" în contextul paragrafului 1) al acestui articol, atunci când ele au fost efectuate în perioada normal necesară pentru transferul deplin. Această perioadă nu va depăși termenul de trei luni, cu excepția cazurilor stipulate la paragraful 4) al prezentului articol.

4) În caz de situații excepționale, când mișcarea de capital cauzează sau poate cauza dificultăți serioase funcționării politicii valutare și politicii monetare Republica Moldova sau Republica Cehă, Republica Moldova și Republica Cehă, respectiv, vor putea întreprinde măsuri de protejare a mișcărilor de capital între Republica Moldova și Republica Cehă pentru o perioadă ce nu va depăși șase luni, în cazul că aceste măsuri vor fi strict necesare.

Articolul 7

Subrogarea

1) Dacă o Parte contractantă sau agenția desemnată de aceasta efectuează o plată investitorilor săi proprii în virtutea unei garanții acordate în legătură cu o investiție pe teritoriul celeilalte Părți contractante, ultima Parte contractantă va recunoaște:

- a) repartizarea, dacă în virtutea legislației sau în conformitate cu o tranzacție legală în țara respectivă a oricărui drept sau revendicări a investitorului primei Părți contractante sau agenției desemnate de aceasta, precum și
- b) că prima Parte contractantă sau agenția desemnată de aceasta este justificată în virtutea subrogării în exercitarea drepturilor și aplicarea revendicărilor aceluși investitor și își va asuma obligațiile relative la investiție.

2) Drepturile sau revendicările subrogate nu vor depăși drepturile sau revendicările inițiale ale investitorului.

Articolul 8

Soluționarea diferendelor legate de investiții dintre o Parte contractantă și un investitor al celeilalte Părți contractante

1) Toate diferendele, care pot apărea între investitorul unei Părți contractante și cealaltă Parte contractantă, în legătură cu o investiție pe teritoriul celeilalte Părți contractante vor fi supuse negocierilor părților la diferend.

2) Dacă orice diferend între investitorul unei Părți contractante și cealaltă Parte contractantă nu

poate fi astfel soluționat, investitorul va fi justificat să supună cazul, la alegerea lui, pentru soluționare:

a) Curții competente sau Tribunalului administrativ al Părții contractante, care este parte la diferend; sau

b) Centrului Internațional pentru Soluționarea Diferendelor legate de Investiții (C.I.R.D.I.), având ca scop aplicarea prevederilor Convenției cu privire la Soluționarea Diferendelor legate de Investiții dintre state și cetățenii altor state, deschisă pentru semnare la Washington D.C., la 18 martie 1965, în cazul în care Părțile contractante vor deveni parte la această Convenție, sau

c) regulilor Facilității Adicionale ale C.I.R.D.I., dacă orice Parte contractantă în diferend sau investitorul Părții contractante, dar nu ambii, este parte la C.I.R.D.I., sau

d) unui Arbitru sau Tribunal Arbitral "ad-hoc" internațional, înființat în baza regulilor de arbitraj ale Comisiei Națiunilor Unite pentru Dreptul Comercial Internațional (UNCITRAL). Părțile la diferend pot conveni în scris modificarea acestor Reguli.

Hotărârile arbitrale vor fi definitive și obligatorii pentru ambele Părți la diferend și vor fi aplicate în conformitate cu legislația națională.

Articolul 9

Reglementarea diferendelor dintre Părțile contractante

1) Diferendele dintre Părțile contractante în ceea ce privește interpretarea sau aplicarea prezentului Acord vor fi soluționate, în măsura posibilităților, prin consultări sau negocieri.

2) Dacă diferendul nu poate fi soluționat astfel pe parcursul a șase luni, atunci, la cererea oricărei Părți contractante, acesta va fi supus unui Tribunal Arbitral, în conformitate cu prevederile acestui articol.

3) Tribunalul Arbitral va fi constituit pentru fiecare caz aparte în modul următor, în decurs de două luni din momentul primirii cererii pentru arbitraj fiecare Parte contractantă va desemna câte un membru în Tribunal. Acești doi membri vor alege un cetățean al unui stat terț, care, prin aprobarea ambelor Părți contractante, va fi desemnat Președinte al Tribunalului (în continuare Președinte). Președintele va fi numit în decurs de trei luni din data desemnării celorlalți doi membri.

4) Dacă pe parcursul perioadelor specificate la paragraful 3) n-au fost efectuate desemnările necesare, cererea poate fi înaintată Președintelui Curții Internaționale de Justiție spre a efectua desemnările necesare, în cazul în care el este cetățean al uneia dintre Părțile contractante sau este împiedicat să exercite funcția menționată, va fi invitat Vicepreședintele să efectueze desemnările necesare. Dacă Vicepreședintele este cetățean al unei Părți contractante, sau este împiedicat să exercite funcția menționată, va fi invitat să facă desemnările necesare Membrul Curții Internaționale de Justiție, următorul în grad, care nu este cetățean al unei Părți contractante.

5) Tribunalul Arbitral va adopta hotărârea prin majoritate de voturi. Această hotărâre va fi obligatorie. Fiecare Parte contractantă va suporta cheltuielile propriului său arbitru și reprezentarea sa în Tribunalul Arbitral, iar cheltuielile Președintelui și cheltuielile rămase vor fi suportate de către Părțile contractante în părți egale. Tribunalul Arbitral va determina procedura sa proprie.

Articolul 10

Aplicarea altor Reguli și Angajamente Speciale

1) Dacă un subiect este în același timp reglementat de prezentul Acord și de alt Acord Internațional, la care ambele Părți contractante sunt părți, atunci nici o prevedere din prezentul Acord nu va împiedica orice Parte contractantă sau orice investitori ai săi cu investiții pe teritoriul celeilalte Părți contractante, aplicarea avantajului reglementărilor cele mai favorabile pentru cazul său.

2) Dacă tratamentul acordat de către o Parte contractantă investitorilor celeilalte Părți contractante, în conformitate cu legile sau reglementările sale sau celelalte prevederi specifice din contracte mai favorabile decât cele prevăzute în prezentul Acord, va fi acordat cel mai favorabil tratament.

Articolul 11

Aplicarea prezentului Acord

Prevederile prezentului Acord vor fi aplicate investițiilor viitoare realizate de investitorii unei Părți contractante pe teritoriul celeilalte Părți contractante, precum și investițiilor existente în conformitate cu legislația Părților contractante la data intrării în vigoare a prezentului Acord. Totodată, prevederile prezentului Acord nu vor fi aplicate pretențiilor apărute în urma evenimentelor survenite sau pretențiilor apărute anterior intrării lui în vigoare.

Articolul 12

Intrarea în vigoare, durata și încheierea

1) Părțile contractante se vor notifica reciproc despre îndeplinirea procedurilor prevăzute de legislația lor pentru intrarea în vigoare a prezentului Acord. Prezentul Acord va intra în vigoare în data celei de-a doua notificări.

2) Prezentul Acord se încheie pentru o perioadă de 10 ani. Acesta va rămâne în vigoare, dacă nici una dintre Părțile contractante nu va notifica cealaltă Parte contractantă, cu cel puțin 12 luni până la expirarea termenului de acțiune a prezentului Acord, despre intenția sa de a-l denunța.

3) Cât privește investițiile efectuate anterior denunțării acestui Acord, prevederile prezentului Acord vor continua să fie efective pentru o perioadă de zece ani din data denunțării.

Drept pentru care subsemnații, autorizați în modul convenit, au semnat prezentul Acord.

Semnat la Praga, la 12 mai 1999, în limbile moldovenească, cehă și engleză.

În cazul oricăror divergențe în interpretare, textul în limba engleză va prevala.